

GENOOTSCHAP FLEVO

organiseert in samenwerking met

op donderdag 20 april 2017 in Batavialand-locatie Nieuw Land te Lelystad het symposium

Bodemdaling Het vervolg

In april 2015 organiseerde Genootschap Flevo het symposium 'Bodemdaling. Een onderschat fenomeen'. Nu, twee jaar later, is er alle aanleiding voor een vervolgconferentie. Eind 2016 heeft het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) het rapport *Dalende bodems, stijgende kosten* uitgebracht, waarin wordt geconcludeerd dat de kosten van schadeherstel en onderhoud aan infrastructuur in 2050 oplopen tot ruim 5 miljard euro. In Flevoland start Waterschap Zuiderzeeland met het project 'Spaarwater in Flevoland'. Daarin wordt nagegaan of en in welke mate de bodemdaling kan worden afgeremd door slimme drainagetechnieken. In de Noordoostpolder heeft het Waterschap met verschillende technische maatregelen geprobeerd het waterpeil te beïnvloeden en de onvermijdelijke bodemverzakking te vertragen. Maar het einde van de technische oplossingen is in zicht... Stedelijke bodemdaling speelt het meest in Almere. De gemeente onderzoekt de ernst van bodemdaling en beziet hoe zij er in haar beheer- en onderhoudscyclus beter op kan inspelen.

In het symposium 'Bodemdaling. Het vervolg' wordt teruggeblikt op de afgelopen twee jaar, worden de huidige activiteiten beschreven en wordt vooruitgekeken naar de komende jaren. Een belangrijke onderzoeksmethode is *remote sensing*, waarbij met behulp van satellietinformatie gewerkt wordt. Die wordt, evenals de 'bodemdalingtoolkit' (een project van Hogeschool Saxion, Aeres Hogeschool en Hogeschool van Utrecht) toegelicht. Speciale aandacht is er voor de stedelijke problematiek, terwijl ook het effect van bodemdaling voor de landbouw wordt belicht. Uiteraard is er volop gelegenheid voor het gesprek met de zaal.

Programma

- 13.00 uur Ontvangst met koffie/thee
13.30 uur Welkomstwoord door **Hans Maris**, directeur van Batavialand
13.35 uur Opening door **Andries Greiner**, voorzitter van Genootschap Flevo
13.40 uur Aftrap door dagvoorzitter **Angélica van der Heijden**, programmamanager fysieke leefomgeving en duurzaamheid
13.45 uur 'Actualiteiten en vooruitzichten, bodemdaling in Flevoland' door **Rob Nieuwenhuis**, senior beleidsadviseur van Waterschap Zuiderzeeland
14.15 uur 'Bodemdaling door de ogen van satellieten' door **Ramon Hanssen**, hoogleraar aardobservatie aan de Technische Universiteit Delft
14.45 uur 'De casus Almere' door **Arjen Snaterse**, adviseur beheer openbare ruimte Gemeente Almere
15.15 uur Pauze met koffie/thee
15.30 uur 'Bodemdaling en landbouw' door **Edwin Goedegebuure**, akkerbouwer en deelnemer aan Stichting Veldleeuwerik
16.00 uur 'De bodemdalingtoolkit' door **Geert Roovers**, senior adviseur bij de Antea Group en lector 'Bodem en ondergrond' aan de Hogeschool Saxion, en **Gera van Os**, senior onderzoeker bij Wageningen UR en lector 'Duurzaam bodembeheer' aan de Aeres Hogeschool
16.30 uur Gesprek met de zaal, onder leiding van de dagvoorzitter
16.55 uur Slotwoord door de voorzitter van Genootschap Flevo
17.00 uur Informeel samenzijn
17.30 uur Einde van het symposium

Aanmelding

Deelname aan het symposium is uitsluitend mogelijk na aanmelding bij de secretaris van Genootschap Flevo: a.geurts78@chello.nl, of: Schoutstraat 62, 1315 EX ALMERE. Vermeld naast uw naam ook adres, telefoonnummer en eventueel organisatie, instelling of bedrijf waaraan u verbonden bent. Aanmelden **vóór donderdag 13 april a.s.**

Deelnemersbijdrage

Deelnemers dienen tegelijk met hun aanmelding een bedrag van € 15,00 over te maken op IBAN NL 53 INGB 0000 349818 van Genootschap Flevo te Lelystad. Vermeld bij uw betaling de naam van de deelnemer. Leden van Genootschap Flevo, bestuursleden en personeel van Waterschap Zuiderzeeland, en bestuurders en (toekomstige) medewerkers van Batavialand zijn vrijgesteld van betaling van de deelnemersbijdrage. Ze moeten hun symposiumdeelname wel melden bij de secretaris van Genootschap Flevo.

Lid worden

U kunt ook lid worden van Genootschap Flevo. Stuur dan een e-mailbericht naar a.geurts78@chello.nl en maak vervolgens de jaarcontributie van € 30,00 over op IBAN NL 53 INGB 0000 349818 van Genootschap Flevo te Lelystad. U hebt dan gratis toegang tot het symposium en kunt later dit jaar ook nog invitatie voor evenementen rond de Marker Wadden en de Floriade Almere 2022 tegemoet zien.

Locatie van het symposium en bereikbaarheid

Het symposium zal plaatsvinden in Batavialand-locatie Nieuw Land (Nieuw Land Erfgoedcentrum). Adres: Oostvaardersdijk 113, 8242 PA LELYSTAD. In de nabijheid van de symposiumlocatie is alleen betaald parkeren mogelijk: in de VOC-garage of op de parkeerterreinen van Bataviastad.

Route-informatie: <http://www.nieuwlanderfgoed.nl/organisatie/contact-en-route>.

Voor wie met het openbaar vervoer komt: <http://9292.nl/>.